

דף י.

עין משפט א. ב. הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ג ה"ג

יש אַכְלִין שְׁצָרִיכִין הַכֶּשֶׁר - וְאֵינָן צְרִיכִין מַחְשְׁבָה וְיֵשׁ שְׁצָרִיכִין מַחְשְׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הַכֶּשֶׁר וְיֵשׁ שְׁצָרִיכִין

ב. כסף משנה: יש אוכלים שצריכים הכשר וכו'. פ"ג דעוקצים. ומ"ש דגים טהורים וחגבים טהורים בכ"מ וחגבים טמאים ודגים טמאים וכו'. תוספתא רפ"ה דטבול יום וצ"ע דבפ"ג דעוקצין תנן דגים טמאים וחגבים טמאים צריכין מחשבה בכפרים ואפשר שרבינו היה גורס במשנה קטנים במקום טמאים וכמ"ש לקמן בסמוך. ומ"ש וכן חלב בהמה טהורה שמתה וכו'. בתוספתא פ"ה שם: ואלו צריכין מחשבה והכשר וכו' עד והפטירות. בפ"ג דעוקצין ודקדק רבינו לכתוב בשר הפורש מן החי משום דאבר הפורש מן החי מטמא טומאה חמורה ואינו צריך הכשר. ומ"ש וחלב בהמה טהורה שחוטתה. בשלהי פ' העור והרוטב (דף קכ"ט) כלומר דאילו של נבילה לא בעי מחשבה כמו שנתבאר. ומ"ש ושאר ירקות שדה כגון הבצלים הקשים. מדברי רבינו נראה שהוא מפרש מ"ש במשנה ושאר כל ירקות שדה ושמרקעין ופטירות היינו לומר כגון שמרקעין והם הבצלים הקשים ביותר. ומ"ש וכן חגבים וכו'. שם דגים טמאים וחגבים טמאים צריכים מחשבה בכפרים וכבר כתבתי שרבינו נראה שגורס קטנים במקום טמאים: עולשין שזרען לבהמה וכו'. פרק בא סימן עלה נ': עולשין שליקטן לבהמתו וכו'. פרק העור והרוטב עלה קכ"ח: האלל אם חשב עליו וכו'. בפרק העור והרוטב (דף קכ"א) אהאי דאמר רבי יהודה האלל המכונס אם יש כזית במקום אחד חייבין עליו וכו' למ"ד דאלל היינו בשר שפלטתו סכין אמרינן ה"ד אי דחשיב עליה אפילו באנפי נפשיה מטמא ופי' רש"י ליטמא טומאת אוכלין דקיימא לן דמחשבה שויה אוכלא כל מידי דמצי למיכליה ואף על גב דלאו אורחיה: וכן העצמות המחוברות בבשר וכו'. בר"פ העור והרוטב (דף קי"ז ע"ב) תנן העצמות והגידים והקרנים והטלפים מצטרפין לטמא טומאת אוכלים ובגמרא (דף קכ"א) קרנים אמר ר"פ במקום שחותכים ויוצא מהם דם ובפ"ק דטהרות תנן החרטום והצפרנים מטמאים ומיטמאים ומצטרפים ובפרק העור והרוטב מפרש דה"מ במקום שמובלעים בבשר ופירש"י דלענין טומאת אוכלין קאמר ובפרק קמא דטהרות תנן תו הכנפים מטמאים ומיטמאים ומשמע לרבינו דעצמות דקתני היינו במחוברות בבשר שהם ראויים לאכול קצת דומיא דמאי דאמרינן דקרנים וחרטום וצפרנים ודלא כפירוש רש"י: ואלו שאין צריכין לא מחשבה ולא הכשר וכו'. בפ"ג דעוקצים נבלת בהמה טהורה בכ"מ ונבלת העוף הטהור והחלב בשוקים אינם צריכים לא מחשבה ולא הכשר ומ"כ בחלב בהמה טהורה שחוטתה מיירי וכך היא הנוסחא האמיתית בספרי רבינו וכן פירש ר"ש וכן פירש"י והתוספות בפ"ק דבכורות ופרק בא סימן והטעם שנתן רבינו מפני שסופן לטמא אדם וכלים לא קאי אלא אשאר דאילו

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מִחֻשְׁבָּה וְהַכֹּשֶׁר וַיֵּשׁ שְׂאִין צְרִיכִין לֹא מִחֻשְׁבָּה וְלֹא
הַכֹּשֶׁר. כִּי צֵד. כָּל הָאֲכָלִין הַמֵּיחָדִין לְאָדָם בְּכָל מָקוֹם
צְרִיכִין הַכֹּשֶׁר וְאִין צְרִיכִין מִחֻשְׁבָּה. דְּגִים טְהוֹרִים
וְחֲגָבִים טְהוֹרִים בְּכָל מָקוֹם וְחֲגָבִים טְמֵאִים וְדְגִים
טְמֵאִים בְּכָפָרִים הֵרִי הֵן מֵיחָדִין לְאָדָם וְצְרִיכִין הַכֹּשֶׁר
וְלֹא מִחֻשְׁבָּה. וְכֵן חֵלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה שְׁמֵתָה צָרִיף
הַכֹּשֶׁר וְלֹא מִחֻשְׁבָּה בְּכָל מָקוֹם. וְאֵלוֹ צְרִיכִין מִחֻשְׁבָּה
וְהַכֹּשֶׁר. בְּשֶׁר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַחַי בֵּין מִן הָאָדָם בֵּין מִן
הַבְּהֵמָה בֵּין מִן הָעוֹף וְנִבְלָת הָעוֹף הַטְּמֵא וְחֵלֵב בְּהֵמָה
טְהוֹרָה שְׁחוּטָה בְּכָפָרִים אֵף עַל פִּי שְׁהַכֹּשֶׁר בְּשַׁחֲטָה
צָרִיף הַכֹּשֶׁר שְׁנֵי אַחַר הַמִּחֻשְׁבָּה. וְשָׂאֵר כָּל יִרְקוֹת הַשְּׂדֵה
כְּגוֹן הַבְּצָלִים הַקְּשִׁים בְּיוֹתֵר וְהַפְּטָרִיּוֹת וְכֵן חֲגָבִים וְדְגִים
קְטַנִּים צְרִיכִין מִחֻשְׁבָּה בְּכָפָרִים. עֲלֵשִׁין שְׁזָרְעַן לְבֵהֵמָה
וְנִמְלֹךְ עֲלֵיהֶן לְאָדָם אֵינָן מְקַבְּלִין טְמֵאָה עַד שֶׁיִּחְשַׁב
עֲלֵיהֶן אַחַר שֶׁיִּתְּלָשׁוּ שְׁמִחֻשְׁבָּת חֲבוּר אֵינָה מִחֻשְׁבָּה.

חלב טהורה אפילו של נבילה אינו מטמא טומאה חמורה וטעמא דחלב משום דבכרכים
עם רב ואוכלים אותו ואיתא מחשבה בסתם ואיתא הכשר בשחיטה: ואלו צריכין מחשבה
ואינם צריכים הכשר וכו'. שם. ומה שכתב והוא שחשב על פחות מכזית. כתב כן משום
דקשיא ליה נבלת בהמה טומאת אוכלים למה לי הא מטמאה אדם וכלים ולפיכך כתב
דהב"ע בשחשב על פחות מכזית כדאמרינן בפרק דם שחיטה (דף כ"א) דאי איכא פחות
מכזית דאין עליו טומאת נבלות וצרפו לפחות מכביצה אוכלים אם חישב על פחות מכזית
זה לאכילה מצטרף עם אוכלים להשלימו לכביצה לטמא טומאת אוכלים ופריך א"ה ליבעי
נמי הכשר שהרי פחות מכזית אין סופו לטמא טומאה חמורה ומשני דלא בעי הכשר אלא
באוכלים שאין בהם צד טומאה חמורה אבל פחות מכזית זה כיון דהוי נבילה ואינו מצטרף
לכזית מטמא טומאה חמורה אין צריך הכשר:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עֲלֵשִׁין שְׁלֶקֶטן לְבִהְמָתוֹ וְהִדִּיחֵן וְנִמְלֵךְ עָלֵיהֶן לְאָדָם
 צָרִיכִין הַכֶּשֶׁר שְׁנֵי אַחַר הַמַּחְשָׁבָה. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.
 הָאֵלֶּל אִם חָשַׁב עָלָיו לֹאֲכִילָהּ מִקְּבֵל טְמֵאת אֶכְלִין. וְאִם
 לֹא הָרִי הוּא כָּעֵץ וְאִינוּ מִקְּבֵל טְמֵאָה. וְכֵן הָעֲצָמוֹת
 הַמַּחְבְּרִין בַּבֶּשֶׂר וְהַגִּידִים וְהַמְּקוֹמוֹת הַרְפִּים מִן הַקְּרָנִים
 וּמִן הַטְּלָפִים וְהַכְּנָפִים וְהַנוֹצָה וְהַמְּקוֹמוֹת הַרְפִּים מִן
 הַצְּפָרְנִים וּמִן הַחֶרְטֶם הַמְּבֹלְעִין בַּבֶּשֶׂר צָרִיכִין הַכֶּשֶׁר
 וּמַחְשָׁבָה. וְאֵלּוּ שְׂאִין צָרִיכִין לֹא מַחְשָׁבָה וְלֹא הַכֶּשֶׁר.
 נִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּכָל מְקוֹם וְנִבְלַת הָעוֹף הַטְּהוֹר
 וְחֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּפָרְפִים לְפִי שֶׁהֵן מִיְּחָדִין לְמֵאֲכָל
 אָדָם אֵין אֶחָד מֵאֵלּוּ צָרִיךְ מַחְשָׁבָה וְאֵינֶן צָרִיכִין הַכֶּשֶׁר
 מִפְּנֵי שְׂסוּפֵן לְטֵמֵא אָדָם וְכֵלִים בְּכֹזֵית וְכָל הַמְּטֵמֵא
 טְמֵאָה חֲמוּרָה אֵינוּ צָרִיךְ הַכֶּשֶׁר. וְאֵלּוּ צָרִיכִים מַחְשָׁבָה
 וְאֵינֶן צָרִיכִין הַכֶּשֶׁר. נִבְלַת הָעוֹף הַטְּהוֹר בְּפָרְפִים וְנִבְלַת
 בְּהֵמָה טְמֵאָה בְּכָל מְקוֹם וְהוּא שֶׁחָשַׁב עַל פְּחוֹת מְכֹזֵית
 אֲבָל כְּזֵית אֵב טְמֵאָה הוּא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף י:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ג ה"ד

יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁחַט בְּהֵמָה טְמֵאָה לְנֹכְרִי ג וְשָׁחַט בָּהּ שְׁנַיִם
 [או רב שְׁנַיִם] הָרִי זֶה מִתְּטַמְּאָה טְמֵאת אֹכְלִין כָּל זְמַן
 שֶׁהִיא מְפָרְקֶת וְאִין צְרִיכָה מִחֲשָׁבָה שֶׁהָרִי יִשְׂרָאֵל
 שֶׁחָטָה לֹאכִילַת הָעֶכּוֹ"ם וְאִין לָהּ מִחֲשָׁבָה גְדוּלָה מְזוּ
 וְאִינָה צְרִיכָה הַכֶּשֶׁר לְפִי שְׁסוּפָה לְטֵמֵא טְמֵאָה חֲמוּרָה.
 שֶׁשָּׁחַט בָּהּ אֶחָד או שֶׁנִּחְרָה אִינָה מִטְמְאָה טְמֵאת אֹכְלִין.
 וְכֵן עֶכּוֹ"ם שֶׁשָּׁחַט בְּהֵמָה טְהוּרָה לְיִשְׂרָאֵל וְשָׁחַט בָּהּ
 שְׁנַיִם או רב שְׁנַיִם מִתְּטַמְּאָה טְמֵאת אֹכְלִין כָּל זְמַן שֶׁהִיא

ג. כסף משנה: ישראל ששחט בהמה טמאה לנכרי וכו'. משנה ר"פ העור והרוטב (דף קי"ז ע"ב) השוחט בהמה טמאה לנכרי והיא מפרכסת מטמאה טומאת אוכלים ובגמרא (דף קכ"א) אמר ר' אסי שונים ישראל בטמאה ונכרי בטהורה צריכים מחשבה והכשר מים ממקום אחר הכשר מים למה לי סופו לטמא טומאה חמורה וכל שסופו לטמא טומאה חמורה לא בעי הכשר וכו' אמר חזקיה הואיל ויכול לגורדה ולהעמידה על פחות מכוית ופירש"י אמר חזקיה שאני מתניתין דבמפרכסת קיימינן וכו' ויש לתמוה למה פסק רבינו שאינה צריכה הכשר ואפשר לומר דסבר דהא פליגא אההיא דפרק דם שחיטה שכתבתי בסמוך דאע"ג דלא הוי כזית מיקרי סופו לטמא טומאה חמורה הואיל וחזי לאצטרופי וכההיא קי"ל דסתם גמרא קאמר לה: שחט בה אחד או נחרה וכו'. שם ופירש"י שחט בה אחד אינה מטמאה טומאת אוכלים דלא אשכחן היתר אכילה בדכוותה לא לישראל ולא לבני נח וכן בנחרה ועודה מפרכסת: וכן עכו"ם ששחט וכו' שחט בה אחד וכו'. שם ופירש"י מטמא טומאת אוכלים וכו'. והראב"ד כתב א"א יש לנו קושיא בזה וכו'. אין כאן השגה על רבינו דרבינו לישנא דברייתא נקט ומ"מ לענין קושייתו אפשר לומר שהטעם משום הואיל עכו"ם בטהורה הואיל וטהורה היא ואית בה שם שחיטה בעלמא הוא אוכל אבל כי נחרה לא שייך בה הואיל וכן ישראל בטמאה נמי כיון דשחט ואית בה שם שחיטה עביד לה אוכל אבל כי נחרה אין כאן שם שחיטה וה"ה נמי היכא דשהא בה או דרס בה או איכא פגימת הסכין דלא מטמאה טומאת אוכלים כיון דלית בה שם שחיטה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעטורים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מִפְּרָכְסֵת וְאֵינָה צְרִיכָה הַכֶּשֶׁר. שָׁחַט בָּהּ אֶחָד אוּ נְחָרָה
אֵינָה מְטַמְּאָה טְמֵאת אֶכְלִין וְהָרִי הִיא כְּשֶׁאֵר הַנְּבִלוֹת:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' ביכורים פי"ב ה"ז

לֹא רָצָה לְפָדוֹתוֹ עוֹרְפוֹ בְּקוֹפִיץ מֵאַחוֹרָיו שְׁנֹאֲמַר
(שמות יג-יג) (שמות לד-כ) וְאִם לֹא תִפְדֶּה וְעַרְפָּתוֹ.
וְאֵין מְמִיתִין אוֹתוֹ לֹא בְּמִקְלָל וְלֹא בְּקִנְיָה וְלֹא בְּקִרְדּוֹם
וְלֹא בְּמִגְרָה אֶלָּא בְּקוֹפִיץ. וְלֹא יִכְנִיסוּנוּ לְחֶדֶר וְיִנְעַל
הַדֶּלֶת בְּפָנָיו עַד שְׂיָמוֹת שְׁנֹאֲמַר וְעַרְפָּתוֹ:

שו"ע יו"ד סימן שכא ס"י

יג. ישראל שיש לו ספק פטר חמור יפריש עליו טלה להפקיע איסורו,
ומעכב הטלה אצלו^ה.

הגה: לא רצה לפדותו ולא לתת אותו לכהן, מכהו בקופיץ בעורפו עד שימות
ויקברנו.

עין משפט ג. הרמב"ם הל' ביכורים פי"ב ה"ד

עין לעיל דף ט: עין משפט ה

שו"ע יו"ד סימן שכא ס"ח

עין לעיל דף ט: עין משפט א

ד. כסף משנה: לא רצה לפדותו עורפו וכו'. משנה שם (דף יג): ומ"ש ואין ממיתין אותו
לא במקל וכו'. ברייתא שם (דף י'): :

ה. דהמוציא מחבירו עליו הראיה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' אישות פ"ה ה"א

הַמְקַדֵּשׁ בְּדָבָר שֶׁהוּא אָסוּר בְּהִנָּאָה י כְּגוֹן חֲמֵץ בְּפֶסַח אוּ
בְשָׂר בְּחֶלֶב וְכִיּוֹצֵא בָהֶן מִשָּׂאָר אֲסוּרֵי הִנָּאָה אֵינָהּ
מְקַדְּשֶׁת. וְאִפְלוּ הָיָה אָסוּר בְּהִנָּאָה מְדַבְּרֵיהֶם כְּגוֹן חֲמֵץ
בְּשַׂעָה שְׂשִׁית מִיּוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר אֵינָהּ מְקַדְּשֶׁת:

שו"ע אה"ע סימן כה סכ"א

כא. כא. מי שאין לו עפר לכסות לא ישחוט ז.

הגה: אלא ימתין עד שיהיה לו עפר, ואם הולך במדבר ח או בספינה ולא שוה
הפסד העוף כהפסד הבגד או הזהב, בכה"ג תיקנו לו חכמים שישחט
וימצה הדם בבגד או בסנדל ומברך ט, וכשיגיע למקום עפר יכבס הבגד
או הסנדל שיצא הדם ומכסהו בלא ברכה.

ו. כסף משנה: המקדש בדבר שהוא אסור בהנאה וכו' ואפילו היה אסור בהנאה מדבריהם
וכו'. מדברי ה"ה נראה דלדעת רבינו בכל איסורי הנאה דדבריהם אינה מקודשת אפילו
אין בהם שום צד דאורייתא וכו' מדברי הטור שהבין כן בדברי רבינו ואין ג"ל כן משום
דאי הוה ס"ל לרבינו הכי ה"ל לסתום ולכתוב ואפילו היה אסור בהנאה מדבריהם ולמה
לו לפרש ולומר כגון חמץ בשעה ששית ומדכתב הכי משמע לי דהיינו לומר דדוקא איסור
דרבנן כי האי דהוי חמץ דאורייתא ושעות דרבנן וה"ה לשעות דאורייתא וחמץ דרבנן אבל
חמץ דרבנן ושעות דרבנן חוששים לקידושיו וכן משמע מדברי הר"ן שזו היא דעת רבינו:
ז. הטור, וכ"כ הרשב"א בת"ה. ואם שחט אפי' במזיד אין לאסור שחיטתו. כף החיים אות
קי"ט.

ח. ארץ ציה שאינה מצמחת, מרש"י חולין פ"ח.

ט. על כיסוי הדם אך לדינא העלה בכף החיים אות קכ"א דלא יברך והעיקר כהלבוש.